

Випуск 71 «Хроніки періоду великої війни»..... 3

Катехиза для української молоді у Німеччині та Скандинавії від екзарха Одеського.. 4

Бог є там, де болить, – митрополит Борис Гудзяк 5

У Кастель Гандольфо закінчилася реабілітація українських військових 14

Цього дня 140 років тому священник УГКЦ відслужив перше богослужіння у США 16

20-ліття молитовної групи Матері Божої Неустанної Помочі..... 18

«Ваша Церква вас любить», – Глава УГКЦ до української молоді в Німеччині та Скандинавії 19

Четверо греко-католицьких військових капеланів отримали сертифікати про завершення навчання 21

Глава УГКЦ на підсумковому засіданні Ради Церков: Ми говорили одним голосом, бо в нас б'ється одне серце 23

Перший протодиякон в Апостольському екзархаті 25

Про справедливість у війні та мирі..... 26

«Церква стає осередком, навколо якого об'єднуються українці», – представниця МЗС про роль УГКЦ за кордоном..... 33

10-річний волонтер Юрій Напора: «Співатиму, поки війна не закінчиться» 35

Владика Богдан: «Божа любов – безцінний дар» 37

Російські окупанти вбили 67 священників і зруйнували понад 600 храмів..... 40

Нести надію – студенти УКУ привезли коляду та вертеп на прифронтові території . 41

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

24.02.2022 – ?

Випуск 71 «Хроніки періоду великої війни»

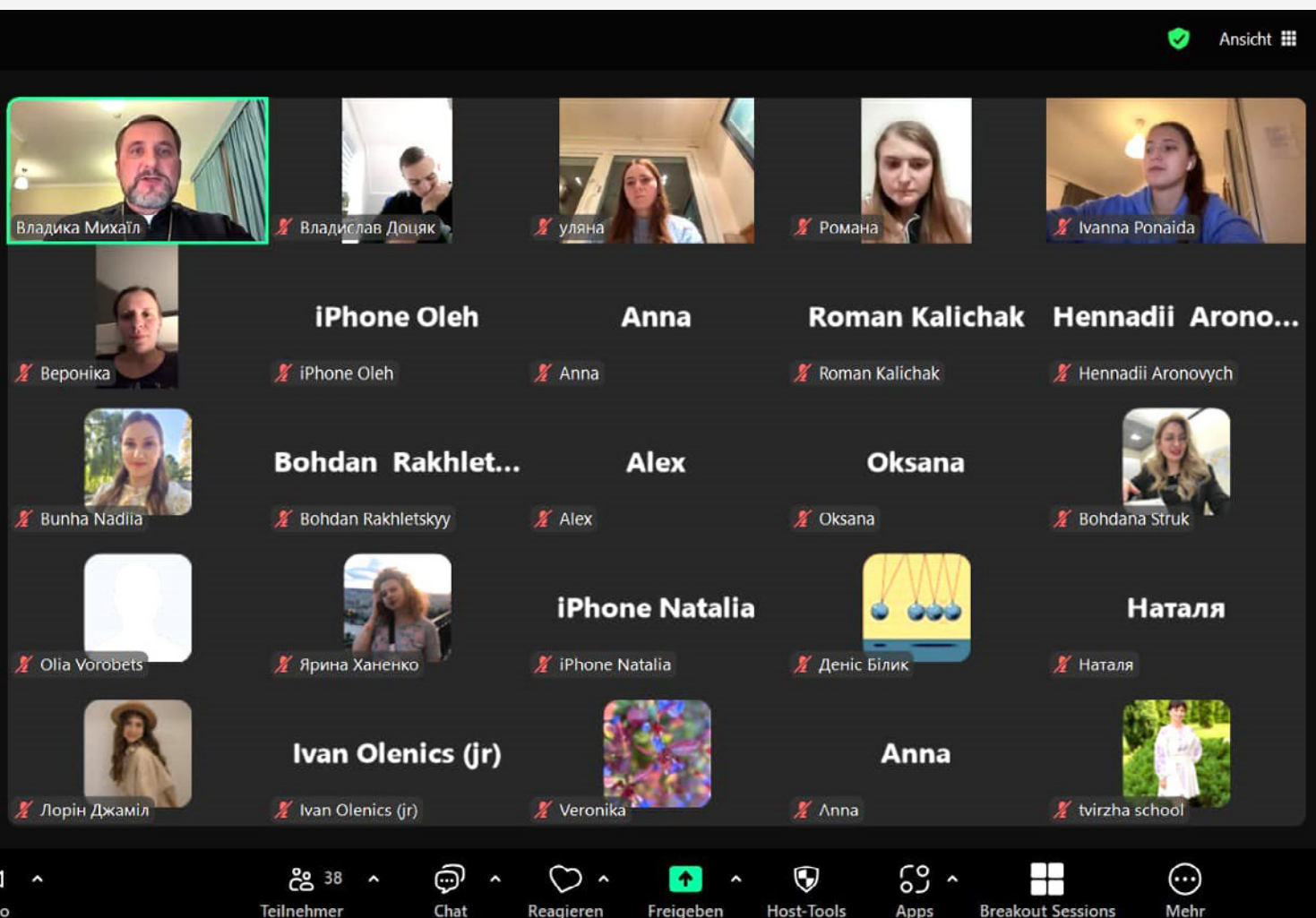
Автор: **Александр Малаховський**

КАТЕХИЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ ВІД ЕКЗАРХА ОДЕСЬКОГО

02.12.2024 р.

«Для мене дуже приємно на завершення дня єднатися в молитві з молоддю нашої Церкви» – такими словами під час чергової онлайн-катехизи звернувся до юних українців у Німеччині та країнах Скандинавії владика Михайло Бубній, екзарх Одеський.

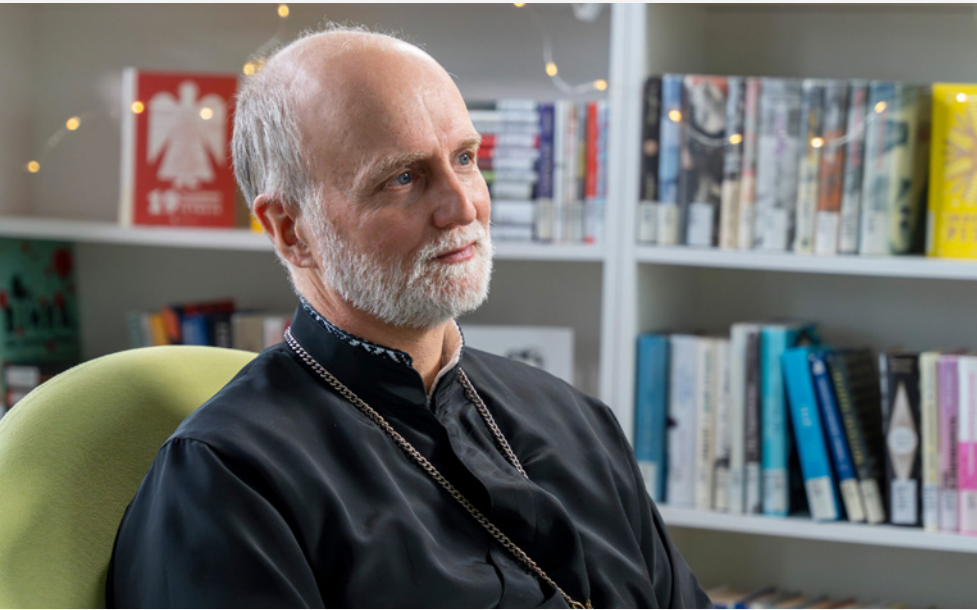
Цього разу єпископ розповідав про Святі Таїнства. «Фундаментальним правилом християнина є прожити життя так, щоб не втрачати з зору перспективи вічності. Для того Христова Церква подає два основні дороговкази: Заповіді Божі та Святі Таїнства», – сказав архиєрей.

Розкриваючи значення семи Святих Таїнств владика Михайло зазначив, що *«Святі Таїнства – це надзвичайні джерела Божих ласк і вони дані людям, щоб їх освячувати та скріплювати віру».*

На завершення онлайн-зустрічі єпископ побажав молодим українцям жити гармонійно, щоб душа разом із тілом не почувалася обділеною і в такому ж дусі виховувати наступне покоління.

БОГ Є ТАМ, ДЕ БОЛИТЬ, – митрополит Борис Гудзяк

08.12.2024 р.

«Тяжка доля кличе українців на дуже глибокий рівень. Можливо, не кожен може іти на таку глибоку воду. Але ми не маємо іншого виходу. І я бачу, що українці це роблять з унікальною мужністю», – владика Борис

Гудзяк, президент Українського католицького університету, митрополит та архієпископ Філадельфійський, УГКЦ.

Чимало випробувань, втрат та руйнувань зазнала Україна у 2024 році. Але разом з тим ми стали свідками проявів добра і любові, могутньої сили наших військових та доленосних подій. Наприкінці року, перед Різдвом Христовим, ми зустрілись з владикою Борисом Гудзяком, президентом УКУ, митрополитом та архієпископом Філадельфійським, який щойно повернувся з Ватикану та Парижа, з коротким візитом до України.

Говоримо з владикою Борисом про війну, роль України у світі, про місце Господа у житті християнина, про зневіру та велику надію, яка може скріпити наші серця.

- Маємо гарну новину з Риму, де 7 грудня Папа Франциск ввів у колегію кардиналів владика Миколу Бичка, єпископа УГКЦ в Австралії. Ви були на цьому урочистому заході. Який настрій у Ватикані цими днями і яке значення має це кардинальство для Української Церкви?

Митрополит Борис Гудзяк: Настрій був досить спокійний: атмосфера тепер навколо кардинальства не надто помпезна. Сам вибір Папи Франциска є нестандартним, порівняно з тим, як було раніше. Папа часто вибирає когось з периферій. Наприклад, архієпископи тих міст, які раніше носили кардинальські титули, як от Парижу, Філадельфії, Лос-Анджелеса тощо, тепер не є кардиналами.

Владика Микола був не те, що здивований, а приголомшений новиною про кардинальство. Але так, як каже сам владика, кардинальство – це насамперед служіння. Кардинали носять одяг червоного кольору, який є символом крові, жертви, служіння, а передовсім – мучеництва. І сьогодні йде мова не про славу, почесні, а про відважне свідчення – бути тим «*martyras*» [з грецької мови – свідок, – ред.], свідком, який готовий

своє життя віддати за Бога, за Церкву, за людей. Владика Микола був покликаний до такого свідчення.

FABIO FRUSTACI (EPA-EFE)

Новопризначений кардинал Микола Бичок, митрополит Борис Гудзяк та духовенство під час урочистостей у Ватикані

Сьогоднішній празник Святої Анни [запис інтерв'ю припав на свято Непорочного зачаття, яке відзначаємо 8 грудня – ред.] є для нас знаком і символом надії. Господь вибирає просту дівчину і від зачаття повертає її до первісного стану людини, яка має жити так, як Бог приказав Адамові і Єві у раю. Марія народжується без рефлексу присвоювати, захвачувати. І для мене це є великим джерелом надії.

Попереду – Різдво. Те, що цими днями відбулося в Сирії [після 2 тижнів збройного повстання, опозиційні сили сирійців захопили столицю Дамаск та оголосили про повалення режиму Башара Асада та правлячої партії «Баас», яка керувала Сирією 53 роки, – ред.] для мене є черговим знаком, що Божа правда перемагає. Тиранія немає перспектив. Її подолання відбувається з великою жертвою, але зло не є вічним. Так нам казав Патріарх Йосиф Сліпий: *«Зло не буде тривати вічно»*. Він пережив 18 років таборів, потім був на вигнанні, без змоги повернутися в Україну. Але він нам, молодим семінаристам у Римі, завжди повторював: *«Учіться, готуйтеся. Український католицький університет має колись бути в Україні»*. А ми були молоді, щоб не вірити. [...]

► **Ви згадали про події, які відбулися в Сирії. 53 роки авторитарний режим Асада тримався, в тому числі завдяки допомозі Росії. Зараз Росія, сконцентрувавшись на війні в Україні, залишила своїх партнерів в Сирії. Разом з тим, це говорить про те, що всі свої сили,**

росіяни знову скерують на нашу землю. А нашим військам треба встояти, витримати це випробування. Як? Чи маєте якісь настанови?

Митрополит Б. Гудзяк: Я не є військовим стратегом і тому не дозволяю собі радити тим, хто знає цю справу професійно. Що є важливим як для військових, так і для всіх громадян України, – берегти своє серце. Ворог людського роду і його поплічники стараються вселити в наші думки, душі і серця страх, ненависть, ревності, негатив, кислоту, яка нас підкошує, збиває з рівноваги, витворює відчай. Дуже важливо чути Боже благословення, а це не просто, коли нас оточує смерть, каліцтво і бідність. І для мене у цьому є суть Різдва – Христос приходить саме у світ насилля.

Згадаймо нашу колядку «*Не плач, Рахиле*», де у тужливий спосіб оплакується смерть дітей, яких знищив Ірод через те, що серед них міг бути малий Ісус. Йосиф і Марія з немовлятком мусять втікати, як біженці. Вони вночі верхи вирушають в дорогу (без ліків й інших сучасних засобів, які нам спрощують подорожі і побут). Ця історія говорить нам про те, що Бог приходить як Спаситель не до царської палати, а в убогу хату, в наш дім. Бог є там, де болить. І коли ми можемо відчути і прийняти такого Бога, наше життя налагоджується і ми можемо йти вперед.

Прийде час і кожен з нас зустрінеться зі смертю. Але ми християни віримо у вічність. Згадаймо наших військових, які, попри небезпеку, добровільно пішли захищати Україну. Очевидно, що хтось може сказати, що «*тоді була хвиля патріотизму і надії*». Але надії не було. Всі вважали, що за три дні чи три тижні росіяни окупуватимуть Київ. Мені здається, це були дуже відважні кроки кожного, хто зголосився поставити під ризик своє життя, пожертвував життям в родині, так само і родина приносила цю жертву. Але є віра у вічність і правду. І я переконаний, що Божа правда перемаже.

Я цього літа довідався, як загинула моя тета Ірина Шипула, мамина сестра, яка була в УПА [в УКУ, в будинку на вул. І. Свенціцького є семінарська кімната, яка носить ім'я Ірини Шипули, – ред]. Вона померла в жахливий спосіб, її просто фізично доби́ли [росіяни – ред.] рушницею, щоб не марнувати кулі. Наша родина 80 років не знала, де вона загинула і поки що ми не знаємо, де вона похована. У двадцятирічному віці, зовсім юною, вона найбільше прагнула, щоб Україна була незалежною. І наша країна стала незалежною. Ми бачимо, що життя триває, воно передається майбутнім поколінням.

Є багато болісних парадоксів, але у цьому також є таїнство, коли людина з вірою і надією вміє дивитися у вічі смерті. Ніхто до неї не спішить, ніхто не бажає смерті чи недуг собі і своїм рідним. Але коли ми можемо прийняти природність цього факту, ми живемо по-іншому, цінуємо кожен момент, розуміємо, як багато нам даровано. Нам слід плекати вдячність, щоб зберегти своє серце.

Я сьогодні згадував у молитві професора Леоніда Рудницького, провідного члена нашої Філадельфійської громади, який учора помер [український філолог Леонід Рудницький помер 8 грудня 2024 року у США, – ред.]. Ще три тижні тому ми з ним пиво пили, він був сповнений гумору, хоча вже передчував смерть. Він лишив по собі свою родину: дружину (наступного року мало виповнитися 60 років їхнього подружнього життя), дітей. Це приклад того, що там, де є любов, – є життя і якість вічності.

Не дозволяймо жодному сатрапу залісти в наші душі, бо зло хоче панувати не лише над нашою

Професор Леонід Рудницький та Патріарх Йосиф Сліпий.
Джерело: «Історична правда»

землею, владою, урядом, економікою, а й над нашим серцем. А ми його не дамо, бо наше серце скероване до Господа, і там є наш мир.

► **Владико, ви цього року багато їздили Україною і були в прифронтових зонах. Якою ви побачили нашу землю, якими побачили наших людей?**

Митрополит Б. Гудзяк: Я бачив дуже різні феномени: велику втому і неймовірну стійкість; жертви і жаль; особливу відвагу і життєдайність.

Згадую пані Людмилу, жінку невисокого росту, з довгою пишною косою, яка керує кооперативом на сотні гектарів. На землі, на якій ще видно сліди бомбардувань, росте хліб. Дуже важко долати труднощі і смерть, та видобувати життя із цієї землі. Для мене цей приклад був джерелом великого натхнення.

Або історія голови ОТГ з Миколаївщини, Олега Пилипенка, який був в полоні у росіян і зазнав тортур. Я прийшов до його офісу і був вражений: він виглядає як бізнесмен в Парижі, високоосвічений, має чимало нагород та дипломів, і навіть, має заступника з міжнародних стосунків.

Я також відвідав Одесу і Харків. Колись їздив у ці міста як греко-католицький священник, ректор УКУ, і мене часто зустрічали, як небажаного чужинця.

Сьогодні є цілком інше ставлення до Української Греко-Католицької Церкви, до української мови, до Українського католицького університету, до цінностей, на яких ми стоїмо і які плачемо. Це колосальна зміна.

У Харкові я не був 15 років. Зараз у місті відбуваються надзвичайні літературні процеси, організують виставки, діють парафії, «Карітас» [Карітас України – благодійна організація, яка надає допомогу потребуючим, – ред.]. Я там мав інтерв'ю з Сергієм Жаданом, зустрівся з Тімоті Снайдером. У місті за час великої війни зареєстровано понад 2 000 волонтерських організацій. Неймовірно, що місто, яке три роки щодня руйнують, живе і понад мільйон людей там досі мешкає.

Я бачу в Україні багато інновацій в збройному захисті, в стратегії, здатності жити в дуже складних обставинах.

Владика Борис Гудзяк під час поїздки у прифронтові міста у 2024 році

Я повернувся до Америки, розуміючи, що є різні рівні життя. Тяжка доля кличе українців на дуже глибокий рівень. Можливо, не кожен може йти на таку глибоку воду. Але ми не маємо іншого виходу. І я бачу, що українці це роблять з унікальною мужністю.

► **Владико, хотіли вас запитати про наших воїнів. Бачимо зараз від них звернення і повідомлення, що вони дуже втомлені. Минає три роки від повномасштабного вторгнення – вони далеко від дому, виснажені фізично, морально, здоров'я підірване. І вони не знають, скільки ще мають витримати на цій війні. Як ми можемо їм допомогти?**

Митрополит Б. Гудзяк: Тим, які віддають все, ми повинні давати максимум. Важливо бути поруч. Можливо, кожен з нас має почуття вини, і на те є причина – ми можемо робити більше. Тому я стараюся приїжджати до України (це мій 12-й візит до України за останні три роки). З другого боку, ми намагаємося два-три рази на місяць бути в Вашингтоні, їздити до Нью-Йорка, щоб український голос був присутнім в пресі, давати інтерв'ю, пояснювати і говорити про Україну.

Якщо маємо нагоду, подзвонімо до воїнів, які на фронті. Якщо можемо зробити пожертву – робімо. Віддаваймо те, що можемо, коли є ті, які віддають все. І в цьому є джерело нашої стійкості. Якщо ми будемо стійкі, то зможемо підтримати тих, які є на найскладнішому фронті.

У підтримці військових важливу роль відіграють їхні сім'ї. Коли дружина, діти бережуть себе і свою сім'ю – це скріплює батька-чоловіка. На цьому відтинку є багато викликів, бо сімейне життя непросте, можна легко впасти. Але є прекрасні моменти, в яких з'являється нове життя.

Усім нам дуже важливо у всяких справах бути чесними, щирими, відкритими і вдячними. А вдячна людина також дарує і віддає. Сьогодні є такий час, коли треба максимально жити саме в такий спосіб. Коли ми тримаємося за руки і коли немає неправди в нашій матриці стосунків – набагато легше вистояти.

► **Цього року ми відзначаємо 30-річчя відновлення Львівської богословської академії-УКУ. За ці роки було багато випробувань, але ця інституція відбулась. Як вдалось створити Український католицький університет, який будується не навколо лідера чи кількох людей, а навколо цінностей і місії? Як цей досвід перенести у нашу державу, щоб творити міцні інституції?**

Митрополит Б. Гудзяк: Цей університет постав з ідеї митрополита Андрея Шептицького, Патріарха Йосифа Сліпого. Серед їхніх прихильників було багато людей, які не бачили незалежної України та вільної Церкви, але у всьому була спроба долучитися до малого – робити системну, органічну, правильну, добру справу. І творили її за Божим заповітом.

У Бозі є три особи, які перебувають в ідеальних стосунках. Бог створив людей, щоб ми були у добрих стосунках, жили у любові. Такі прості речі не завжди є легкими. Треба вміти подякувати, вибачитися, сказати: «Я *перепрошую, я завинив*». Це є корпоративна культура, де ніхто ні над ким не панує, де нема практики принижувати, де немає ізоляції, де не плекають лише солістів.

УКУ відбувся не за рік і не за п'ять. Саме тридцятилітній ювілей відновлення університету щойно почав показувати, що в нас є. Але також важливо пам'ятати, що цього всього може не стати. Бо це не є щось зацементоване в камені, це – людське серце. Якщо воно закритється, закам'яніє, то і стосунки можна втратити. Тому маємо чувати і молитися. Ви знаєте слово «євхаристія»? З грецької мови воно означає «вдячність». Центром нашого життя в храмі і у всьому повинна бути євхаристія – життя у вдячності.

Також має бути каяття. Хто не сповідався, я заохочую піти до сповіді, очищуватися. Коли ми можемо визнати свою неміч і прийняти Господнє прощення, приходить благодать, яка трансформує. Господь і Церква цього не нав'язує. Це є пропозиція на долоні дитятка-Ісуса, який приходить не зі зброєю, не з грішми, а зі своєю Боголюдськістю. І в цьому є краса цього таїнства – сам Господь приходить з даром до мене і до тебе.

Чотири ректори Українського католицького університету під час ювілейних 25-х випускних урочистостей: Тарас Добко, отець Михайло Димид, митрополит Борис Ґудзяк, отець Богдан Прах

► **Наступний 2025 рік Вселенською Церквою оголошений роком надії. Чим є надія для християнина? І де черпати цю надію в такі тяжкі часи, які сьогодні переживає Україна?**

Митрополит Б. Ґудзяк: Мені здається, сьогодні одним із найбільших викликів є ізоляція, відчуження, самотність. Головний лікар в Америці вже б'є на сполох, наскільки самотність впливає на фізичні захворювання. Зараз у США 21 % населення переживає різного роду ментальні порушення: депресію або тривожність. Багато людей мають залежності: від алкоголю, наркотиків, їжі, порнографії, азартних ігор, комп'ютера, інтернету, соціальних мереж. Значно зросла кількість випадків депресії і суїциду серед підлітків. Великий стрибок відбувся після появи айфона, а другий – в час ковіду.

Наша надія – є Божою надією. Це є надія сопричастя, коли ми разом. Так як в Бозі є Отець, Син і Святий Дух, так і в нашому житті, коли є добрі стосунки – ми відчуваємося добре.

Приємно підняти келих, гучно заспівати і заколядувати, можливо, у жартівливий спосіб кинути кутю на стелю (сміється, – ред.). Але найважливіше на Святий вечір не сваритися, не нести в своєму серці камінь злоби, жалю, а зробити крок до примирення, щоб заздрість та ревності не керували вами. Радіймо успіхам один одного, ділімо жаль і біль. Кажуть, «розділений біль стає наполовину меншим, а розділена радість – удвічі більшою», – це і є Божий спосіб життя. Це є те, до чого нас кличе Різдво, святий Миколай і всі святі. Чому Миколай є таким нами улюблений? Бо він дарує. Даруймо і ми!

► Пам'ятаю, минулого року, перед різдвяними святами, ви казали, що найбільшою небезпекою для нас є втома і зневіра. Пройшов рік. Чи бачите ви, як змінилася ситуація? Що побажаєте українцям, аби не зійти зі шляху до свободи, перемоги і витримати всі випробування разом з Богом?

Митрополит Б. Гудзяк: Війна – сукупність всього зла. Загарбництво, вбивство, каліцтво, ненависть – все це виснажує людину. І тому виклики через тривалу війну стають складнішими. Але зневіра завжди є викликом для людини. Зневірися можна і в ідеальних обставинах. Гляньте, скільки заможних людей є нещасливими, скільки зірок накладають на себе руки. Скільки багатих людей стають абсолютно невірними в'язнями алкоголю, наркотиків; живуть у фортецях, наймають охорону – вони не мають свободи. Ніби все в них є: зірковість, слава, влада, але кожен з них знає, яка в нього в серці правда. Тому зневіра може бути притаманною кожному в різних обставинах.

Коли йде війна, стає неймовірно важко. Постають питання: чому таке зло? Чому смерть? Чому каліцтво? Сьогодні вже 60 000 українців пережили ампутацію, і це з ними на все життя. Але найбільш повчальні моменти для мене – це відвідання таких центрів як «Незламні», *Superhumans*, де люди стають на протези, де новою рукою починають тримати горнятко кави. Думаю, що нам всім треба дивитися на тих великих героїв, яких ми маємо поруч, і бути вдячними за це, що у нас є, що лишилося і що можна здобути.

Найкращу пораду, яку я отримав, дав мені священник Дарр, американець, філософ, містик, який має понад 70 років. Цей священник родом з мого рідного міста Сіракузи. 45 років тому, коли я їхав навчатися до семінарії у Римі, він сказав мені: *«Важливо, щоб ти завжди мав духівника»*. Мені тоді було 19 років, і я глибоко прийняв його слова до серця.

Не завжди легко знайти когось, але я шукаю, в кого можна сповідатися, з ким можна порадитися,

Владика Борис Гудзяк та ветеран війни Олег Цюновський у Центрі *Superhumans*

перед ким можна відкрити серце. Я маю такого одного священника, до якого я звертаюсь (він колись був сповідником матері Терези). Йому 96 років, він мароніт арабського походження – отець Джон Ессеф [римокатолицький священник Скрентонської єпархії, штат Пенсильванія, США, – ред.].

Людина, яка має життєвий досвід, заспокоює і наставляє. Це не обов'язково мусить бути священник, це може бути мудрий мирянин чи мирянка. Я раджу вам – шукайте духовно мудрих людей, які вміють жити, вчіться від них.

Нехай Господь нас всіх кріпить. Зберігаймо у серці велику певність, що Божа правда переможе!

Леся Владимиренко, [УКУ](#); світлини: Стефан Дмитришин

У КАСТЕЛЬ ҐАНДОЛЬФО ЗАКІНЧИЛАСЯ РЕАБІЛІТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ

18.12.2024 р.

18 грудня в Кастель Ґандольфо, у літній резиденції «Вілла Андреа», яку 1932 року для потреб УГКЦ придбав митрополит Андрей Шептицький, відбулася остання зустріч для військовослужбовців та їхніх дружин, що перебували в Римі на короткотерміновій реабілітації. Ця програма стала можливістю для поранених на війні українських захисників та їхніх дружин відновити сили у Вічному місті.

Ініціатива для 32-х учасників була організована завдяки зусиллям ієромонаха-студита о. Ореста Козака та підтримці Апостольського екзархату в Італії. З цієї нагоди українських захисників відвідав протосинкел екзархату о. Теодосій Грень, який передав слова вітання від апостольського екзарха в Італії владики Діонісія Ляховича.

Звертаючись до військовослужбовців, о. Теодосій зазначив, що «кожен і кожна з вас одержали змогу підсилити свою надію – рушійну силу до кращого майбутнього. Дуже сподіваюся, що, повернувшись додому, ви ділитиметеся цією надією з іншими, запалюючи, можливо, вже дещо згаслий вогник віри в перемогу добра, справедливий мир та Божу справедливість».

Водночас військові висловили слова щирої вдячності організаторам за підтримку та допомогу.

Окрему подяку висловили дружинам військовослужбовців, які тримають тил, виховують дітей, чекають своїх чоловіків і невпинно підтримують захисників України.

«Болі терпіти, чекати, виховувати... У цьому всьому є моменти, коли потрібно говорити дітям, що все в нас нормально, навіть якщо це далеко не так», – прозвучало від однієї з учасниць реабілітації.

Варто зазначити, що напередодні владика-кардинал Микола Бичок зустрівся з українськими військовими, які проходили реабілітацію в Кастель Гандольфо. Як повідомив кардинал, під час зустрічі вони спільно молилися за справедливий мир, полонених і зниклих безвісти, а також спілкувалися в невимушеній та дружній атмосфері.

«На цій зустрічі я почув від військових глибокі слова: «Рани на тілі не зрівняються з душевними ранами, які кожен із нас носить у своєму серці». У цей Різдвяний час закликаю всіх пам'ятати про ці рани війни та не залишати без підтримки тих, хто потребує допомоги», – написав на своїй Facebook-сторінці владика-кардинал Микола Бичок, єпарх Мельбурнський УГКЦ.

[Департамент інформації УГКЦ;](#)

Відділ комунікації Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Італії

ЦЬОГО ДНЯ 140 РОКІВ ТОМУ СВЯЩЕННИК УГКЦ ВІДСЛУЖИВ ПЕРШЕ БОГОСЛУЖІННЯ У США

18.12.2024 р.

Сьогодні виповнюється 140 років від дня, коли священник Української Греко-Католицької Церкви відслужив перше богослужіння у США. 18 грудня 1884 року, у свято Святого Миколая за старим календарем, у м. Шенандоа, штат Пенсильванія, о. Іван Волянський звершив вечірню.

Отець Іван Волянський (1857–1926)

За 140 років Українська Греко-Католицька Церква у США розвинулася й нині складається з Філадельфійської архієпархії, Стемфордської, Пармської та Чиказької єпархій, об'єднаних у Філадельфійську митрополію.

Говорячи про 140-річчя служіння УГКЦ в Америці, митрополит Борис Гудзяк у коментарі для Департаменту інформації УГКЦ зазначив, що *«140 років Господь спілкується з нами, а ми з Ним у наших громадах»*, і додав, що це *«140 років служіння, тотожності, присутності»*.

Він також розповів про своїх батьків, які після Другої світової війни виїхали до США: «Батько з Помор'ян Золочівського району на Львівщині, мама із Золочева, а зустрілися вони у храмі в Нью-Йорку. І всі свята, кожен тиждень були позначені цим таїнством богослужіння, спокоєм, красою храму, а також певними постулатами, які допомагають не схибити, не розпастися».

«Людина, яка втікала від війни, біди, була вимушеним мігрантом, розірвала контакт зі своєю родиною, землею, культурою, з усім, чим вона була визначена, могла розклеїтися, у церковній спільноті вона одержувала підтримку для цілісності. У різний час, людей із різними травмами, сьогодні з травмами від цієї війни, Церква старається обійняти, бути домом, матір'ю, супутницею», – зазначив митрополит Філадельфійський.

Владика Борис наголосив, що впродовж цих 140 років «Церква завжди давала рамки: моральні, духовні, соціальні, естетичні. Спів, краса храму, близькість людей, взаємна допомога, страхові компанії, молодіжні, спортивні, музичні, танцювальні ансамблі. Все це допомагало часто потрощеній людині».

Очільник УГКЦ у США висловив вдячність «всім священникам, монахам, монахиням, вірним і всім, хто вдовиною лептою будував ці церкви, спільноту, яка сьогодні є адвокатом України в Америці».

«Там, де є Українська Греко-Католицька Церква у світі, там є українська громада, а там, де є українська громада, там люди чують про те, що відбувається в Україні, і підкачують рукави, щоб якось допомогти», – наголосив митрополит. [...]

Ілюстрація: Уляна Креховець

Довідка

Отець Іван Волянський народився 2 липня 1857 року в с. Яблунів на Тернопільщині. Як український церковний і громадський діяч, він залишив значний слід в історії Української Греко-Католицької Церкви та українських громад у США.

У 1884 році о. Волянський виїхав до США, де став першим священником УГКЦ і заснував першу греко-католицьку церкву в Шенандоа, штат Пенсильванія. Він також був ініціатором створення і редактором першої української газети у США «Америка». У цей період активно сприяв організації церковного та культурного життя українців, а також став головою «Сполучення братств руських», що об'єднувало українців у Північній Америці.

Після повернення до Галичини о. Волянський продовжив служіння, організовуючи духовне й культурне життя на рідній землі, підтримуючи українську громаду та працюючи на розвиток різних суспільних ініціатив. Окрім того, він двічі відвідав Бразилію, де вивчав умови життя українських переселенців.

Отець Іван Волянський помер 2 серпня 1926 року в с. Дичків на Тернопільщині, там і похований.

20-ЛІТТЯ МОЛИТОВНОЇ ГРУПИ МАТЕРІ БОЖОЇ НЕУСТАННОЇ ПОМОЧІ

18.12.2024 р.

В українській громаді Блаженного Климентія з Унева у м. Франкфурт-на-Майні відзначили 20-ліття молитовної групи Матері Божої Неустанної Помочі.

З цієї нагоди на запрошення о. Романа Лірки, місцевого душпастиря для українців, до громади завітав о. Михайло Ільницький, парох парафії Святих рівноапостольних Володимира і Ольги м. Стрий, який провів для членів молитовної спільноти духовні розважання на тему: «Шляхом молитви».

Члени даної молитовної групи збираються в першу неділю місяця на духовну науку від о. Романа, а кожного вечора вони збираються на онлайн читання Святого Письма, де також моляться 90 псалом, молитву на оздоровлення і молитву за священників. На даний час спільнота налічує тридцять одну особу.

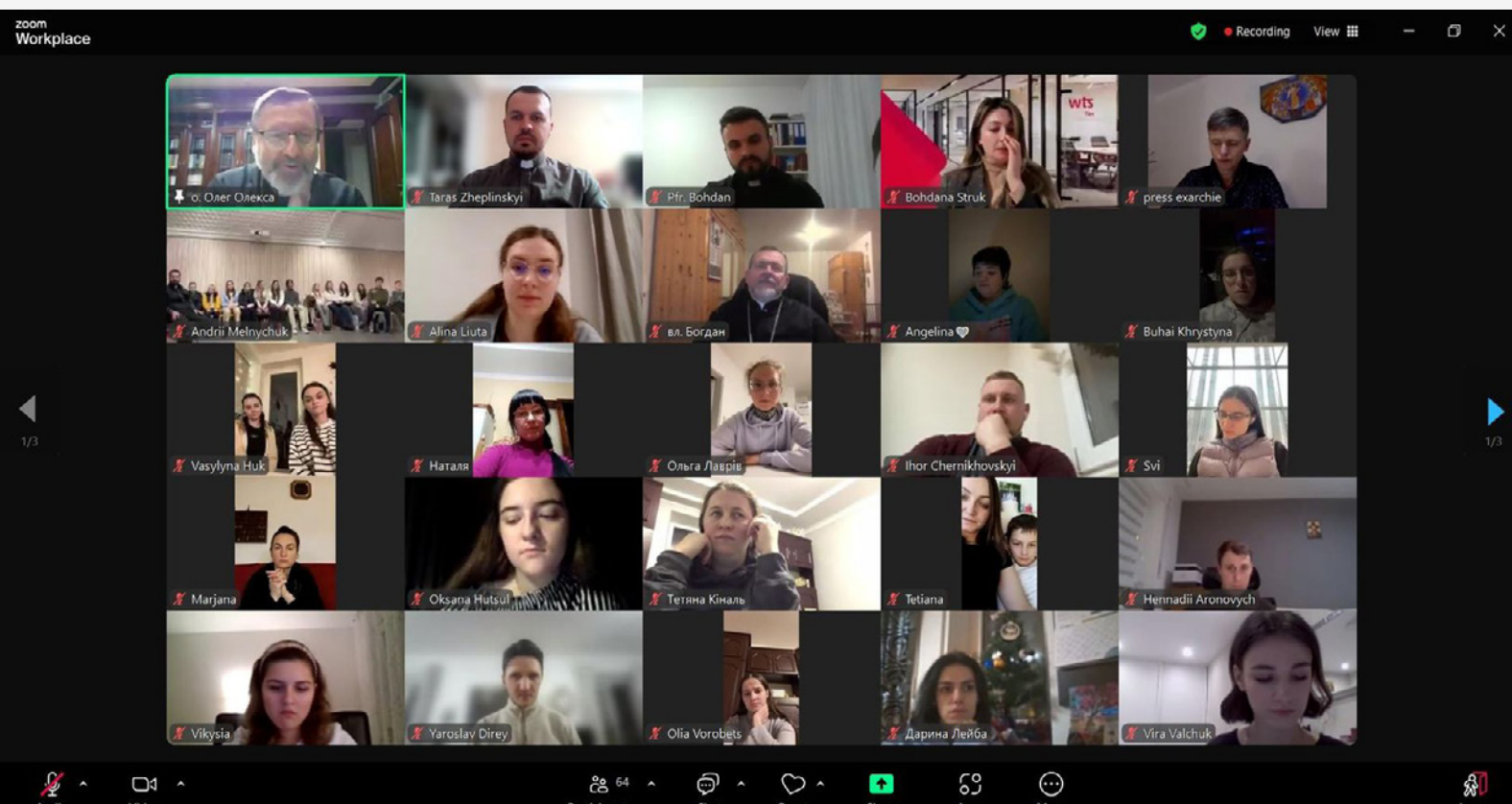
Варто додати, що молитовна група також бере участь у паломництвах, серед яких проща до гробу святого Боніфатія у Фульді, до гробу святої Єлизавети у Марбургу, до Риму, Люрду та Єрусалиму.

«ВАША ЦЕРКВА ВАС ЛЮБИТЬ», – Глава УГКЦ до української молоді в Німеччині та Скандинавії

20.12.2024 р.

20 грудня в межах онлайн-проекту Апостольського екзархату в Німеччині та країнах Скандинавії «Катехизм для молоді» Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав поспілкувався з молоддю екзархату, розповівши про зміст заповідей любові та закликаючи молодих людей розуміти їх як основу християнського життя.

Зустріч із Предстоятелем УГКЦ стала завершальною частиною проекту «Катехизм для молоді», що тривав від вересня. На ній був присутній владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх у Німеччині та Скандинавії, а також понад пів сотні молодих людей з екзархату.

Передовсім Блаженніший Святослав подякував Богові за можливість зустрітися з молоддю Апостольського екзархату наживо тричі впродовж 2024 року: у травні в Мюнхені, у вересні в Берліні і в жовтні у Стокгольмі. «Пам'ятаю кожен нашу нагоду бути разом, приємно промовляти до вас знову», – сказав він.

Глава Церкви розповів, що ранок 20 грудня у Києві був тяжким, адже ворог наніс потужного ракетного удару по місту. Він поділився, що, попри те, що день був наповнений різними заходами, зустрічами й інтерв'ю, його постійно супроводжував дитячий сміх і радість, адже в резиденції Патріарха в Києві триває передріздвяна святкова програма «Чудеса Різдва».

«Я щодня з вікна спостерігаю за діточками. Вони приходять похмурі, а виходять усміхнені та веселі, – розповів Предстоятель. — Думаю, це Ісус тішиться, що українські діти радіють. І наша хата сповнена дитячим сміхом».

У катехизі для молоді Патріарх звернув увагу на важливість любові як центральної заповіді християнської віри, наголосивши, що «любити – це означає жити».

«Любов – це життєва сила, якою Бог оживляє світ, – наголосив Блаженніший Святослав. — Тому євангеліст Іван стверджує, що "Бог є любов"».

Окрім цього, Глава Церкви пояснив молоді, що «та любов, якою Бог любить кожного з нас, є любов'ю повної самопожертви» та «секретом сповнення усіх видів Божого закону».

Блаженніший Святослав акцентував на тому, що кожному потрібно вчитися любити, вміти в ім'я любові чимось пожертвувати, вміти жити в цілковитій довірі до Бога та Його любові до нас. І це, за його словами, є великим викликом духовно-аскетичного життя людини.

У контексті жорстокої війни в Україні люди часто задаються питанням, чи потрібно любити ворога, адже майже неможливо виконати закони любові і прощення до нього. Але за словами Глави УГКЦ, ненависть *«найбільше може зашкодити нам самим, а не нашим ворогам»*.

«Один монах сказав, що якби наші прокльони збивали російські ракети – можна було б клясти, але вони, на жаль, більше знищують нас, ніж російські ракети наші міста», – зауважив Блаженніший Святослав.

Завершуючи, Отець і Глава УГКЦ наголосив: «Любити – це означає жити, а жити – це означає служити. Коли ви любите, ви віддаєте себе, і цей шлях приносить справжню радість та вічне життя».

«Я хочу вам усім побажати, щоб ви в час Різдва відчули, що є такий момент, коли неможливе стає можливим, – побажав Патріарх. — Усе неможливе стає можливим тоді, коли Господь Бог на нас дихне своєю любов'ю. Тому Його любов є єдиною, вічною, життєдайною силою».

Наприкінці Блаженніший Святослав відповів на запитання та подякував за те, що українська молодь вміє любити Бога й Україну. Предстоятель закликав молодь за межами Батьківщини пам'ятати, що Церква її любить та пам'ятає.

Владика Богдан Дзюрах подякував Главі УГКЦ за зустріч із молоддю екзархату та запевнив у молитві. «Ви побачили красиве обличчя своєї Церкви. Ми пов'язуємо з нашою молоддю велику надію на майбутнє, що вони творитимуть живі спільноти в наших громадах», – сказав єпископ.

Після молитви вервиці владика Богдан разом із головою Комісії у справах молоді та академічного душпастирства о. Богданом Сабало представили учасникам онлайн-катехизи молодіжні проєкти на 2025 рік.

ЧЕТВЕРО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ ОТРИМАЛИ СЕРТИФІКАТИ ПРО ЗАВЕРШЕННЯ НАВЧАННЯ

20.12.2024 р.

20 грудня 2024 року у храмі Святої Софії в м. Києві відбувся восьмий випуск військових капеланів. Цього разу навчання завершили четверо греко-католицьких священнослужителів: о. Володимир Ганчій, о. Ярослав Домерецький, о. Ігор Опацький з Української Греко-Католицької Церкви та о. Мартин Андялоші з Мукачівської греко-католицької єпархії.

У Військовому інституті КНУ імені Тараса Шевченка повідомили, що протягом періоду навчання військові капелани проходили курс загальновійськової та спеціалізованої душпастирської підготовки в Центрі підготовки військових капеланів. Урочисте вручення сертифікатів про завершення навчання відбулося в одній із найвизначніших християнських святинь Східної Європи. Надалі капелани, виконуючи свою високу місію, стануть духовною підтримкою для військовослужбовців, працівників Збройних сил України та їхніх родин.

Окрім сертифікатів, капелани отримали особливу відзнаку – дужку до наруканого знаку з гаслом «*Бути поруч!*». Ця відзнака символізує професійну та корпоративну культуру і засвідчує успішне завершення курсів.

На урочистому випуску також були присутні представники духовенства: владика Андрій Хім'як, єпископ-помічник Київської архієпархії УГКЦ, владика Павло Гончарук, єпископ Харківсько-Запорізької дієцезії Римо-Католицької Церкви в Україні та єпископ Іван Яременко, митрополит Черкаський і Чигиринський Православної Церкви України.

Привітавши випускників та усіх учасників заходу, владика Андрій Хім'як зосередив свою увагу на гаслі капеланського служіння «Бути поруч». «Капелани покликані не просто бути поруч, але бути задля того, щоби обдаровувати. Насамперед вони мають дарувати військовослужбовцям надію та мир. А для цього треба самим бути наповненими миром і надією. Оскільки ми зараз перебуваємо у часі приготування до Різдва Христового, бажаю вам наповнюватися світлом Вифлеємської зорі та небесним миром, проголошеним ангелами при народженні Ісуса Христа. У темряві війни так важливо бути свідками надії та носіями світла для тих, хто є поруч».

Окрім того, архиєрей зазначив, що природа капеланського служіння, як і самого капелана, розкривається у таїнстві Воплочення Ісуса Христа. «Адже так само, як Бог приходить у цей світ, щоби прийняти на Себе людське тіло, стати людиною задля того, щоби вчинити нас подібними до Бога, так і капелани, будучи насамперед священниками, одягають на себе військову форму. Ви не повинні забувати, що насамперед покликані бути душпастирями, а вже після цього військовослужбовцями. Тільки у цьому випадку ви зможете зробити військо більш духовним та освяченим», – додав він.

Наприкінці єпископ Андрій передав вітання від Блаженнішого Святослава, Отця і Глави Української Греко-Католицької Церкви, та владика Богдана Манишина, керівника Департаменту військового капеланства Патріаршої курії УГКЦ, та уділив архиєрейське благословення.

ГЛАВА УГКЦ НА ПІДСУМКОВОМУ ЗАСІДАННІ РАДИ ЦЕРКОВ: Ми говорили одним голосом, бо в нас б'ється одне серце

23.12.2024 р.

23 грудня 2024 року відбулося підсумкове засідання Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО). Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у виступі поділився важливими думками щодо ролі релігійних лідерів у підтримці національних інтересів і співпраці з міжнародними організаціями.

На останньому в 2024 році засіданні ВРЦіРО підбила підсумки роботи за рік, обговорила нагальні питання державно-церковних відносин, спланувала заходи на перше півріччя 2025 року та номінувала чергового головуєчого у ВРЦіРО. Ним став пастор Валерій Антонюк, очільник Всеукраїнського союзу Церков євангельських християн-баптистів.

Засідання ВРЦіРО відбулося під головуванням президента Українського біблійного товариства, д-ра Григорія Коменданта в Митрополичому будинку Національного заповідника «Софія Київська» у м. Київ.

Під час виступу Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, розповів про Ювілейний 2025 рік в Католицькій Церкві, який пройде під гаслом «Паломники надії», і привітав усіх присутніх із прийдешнім Різдом Христовим. Він наголосив, що українці продовжують боротися і стояти завдяки Божій силі та правді.

Окремо Глава УГКЦ подякував усім релігійним лідерам за активну участь у роботі ВРЦіРО. Він наголосив, що завдяки такій єдності релігійні громади змогли говорити одним голосом: *«На різних майданчиках, будучи в різних локаціях, ми все ж таки говорили одним голосом, що означає, що в нас б'ється одне серце».*

Предстоятель УГКЦ також висловив подяку за те, що релігійні лідери України виступають від імені простого народу і громадянського суспільства.

Окрім цього, Блаженніший Святослав зазначив, що важливим кроком у визнанні ролі Церков стало нещодавнє звернення Президента України у Верховній Раді, де було представлено План перемоги і відзначено важливість державно-церковного партнерства для досягнення перемоги України: *«Це для нас є, з одного боку, велике визнання, а з іншого – велике завдання».*

Також Блаженніший Святослав поділився інформацією про перший в історії лист від Комісії католицьких єпископів при Європейському Союзі (COMECE) до ВРЦіРО. Цей лист, за його словами, підтверджує підтримку Католицьких Церков Європи Україні та важливість інтеграції України до європейських структур.

«Я сподіваюся, що ми отримаємо асоційоване членство в цій комісії. І підтримка католицьких конференцій Європи для України справді дуже важлива», – зазначив Блаженніший.

Завершуючи, Глава УГКЦ розповів про результативний пастирський візит до Естонії, де він мав зустріч з Естонською Радою Церков. Естонські релігійні лідери висловили підтримку Україні, а також обговорили можливості подальшого розвитку двосторонніх зв'язків. *«Такі двосторонні стосунки з Радами Церков в інших країнах дуже цікаві й важливі для нас», – додав він.*

ПЕРШИЙ ПРОТОДИЯКОН В АПОСТОЛЬСЬКОМУ ЕКЗАРХАТІ

24.12.2024 р.

24 грудня 2024 року, коли Апостольський екзарх владика Богдан відкрив Ювілейні двері катедрального храму Покрову Пресвятої Богородиці у Мюнхені, під час Архиєрейської Божественної Літургії єпископ здійснив Чин поставлення у протодиякони диякона Івана Костецького, який став першим протодияконом за всю історію Апостольського екзархату. Ця подія є знаковою для розвитку духовної ієрархії та служіння УГКЦ на теренах Німеччини та країн Скандинавії.

«Зважаючи на Вашу ревність і вірність дияконським обов'язкам, доцінюючи Ваше жертвне служіння Апостольському екзархатові Української Греко-Католицької Церкви, засягнувши думки Преосвященного єпископа Тараса, Єпарха Стрийського, іменую Вас протодияконом. Нехай ця церковна відзнака буде для Вас водночас заохотою до подальшої самопосягати у праці на Христовій ниві та завдатком щедрих Божих благодатей, потрібних для належного виконання Вашого служіння рідній Церкві і українському народові», – йдеться у Декреті.

Протодиякон Іван Костецький є випускником Львівської Духовної Семінарії Святого Духа та Східної Колегії м. Айхштетт.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ПРО СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ВІЙНІ ТА МИРІ

26.12.2024 р.

Одна з найважливіших дилем, в якій живе сучасна Україна і над якою роздумує Церква – що таке справедливий мир у контексті російсько-української війни і чи можливо його досягнути. Як не переплутати мир із замирюванням, а також про небезпеку наївного пацифізму, загрозу РПЦ

як прислужниці російської пропаганди, виклики для українського духовенства в час війни, розвиток капеланства – говоримо з отцем Юрієм Щурком, який розпочав нову каденцію на посаді декана філософсько-богословського факультету Українського католицького університету.

- Ми живемо у світі, який сколихнула нова хвиля воєн, зокрема російсько-українська. На вашу думку, де є коріння російської агресії? І чи вважаєте, що в час глобальної загрози Росії Католицькій Церкві як ніколи варто переосмислювати своє соціальне вчення?

о. Юрій Щурко: Хотів би почати з генези російсько-української війни. В основі політичного мислення Росії – псевдоімперський комплекс, який нікуди не зникає вже не одне десятиліття. Змінювалися форми правління, але всіх їх об'єднував авторитарний підхід із де-факто диктатором на чолі. Ідеологічну складову цієї тоталітарної машини завжди плекала Російська православна Церква (РПЦ), яка, за словами російського дисидента отця Глеба Якуніна, надто тісно співпрацює з комуністичним режимом і не реалізує свою місію як Церква в суспільстві. У 1990-х роках Якунін назвав її найбільш тоталітарною сектою сучасності. РПЦ фактично реалізовувала політику влади, а беручи участь у засіданнях Всесвітньої ради Церков, відверто брехала про релігійні свободи в Росії. Цей страшний симбіоз вилився у те, що прислужниця влади РПЦ витворила геноцидальну ідеологію «русского міра», який заперечує існування держави України й українців як нації. На жаль, суть життя РФ полягає у постійному і системному поневоленні інших народів.

Зважаючи на ці факти і сліпоту світу до них, не засуджене і неспокутуване зло, як каже наш моральний авторитет і дисидент Мирослав Маринович, не лише не зникає само собою – воно навіть вичекало, щоб повернутися зі ще більшою силою. Й оскільки не відбувся своєрідний «Нюрнберг» для засудження злочинів комунізму і радянського режиму, який свого часу відбувся для засудження нацизму, Росія відважилась піти загарбницькою геноцидальною війною проти України. А РПЦ продовжує в імені Христа «благословляти» на вбивство українців – понад те, жоден їхній єпископ публічно не засудив агресію проти України. Відтак все те, що робить ця «церква», хоча б з огляду на сухий фактаж, є виразно антихристиянським у своїй суті.

Українці, перебуваючи в цій війні, яку підло розпочала Росія, переживають невимовний біль, щодня потерпаючи від наслідків агресії. Це є нашою виразною реальністю. На жаль, Західний світ, який понад 80 років втішався добробутом і спокоєм, абсолютно не був готовий до реальної оцінки загрози, яку становить Росія: що бензоколонка, ресурсна база (як її сприймали) може ще й виявитися найбільшою загрозою для людства у XXI столітті.

Соціальна доктрина Церкви з останніх складних питань мала справу з тероризмом, який є брутальним, незрозумілим, неприйнятним. Однак усвідомлення існування зла як такого перестало бути частиною ментальності західних суспільств, які відвикли від воєн. Їхній світ не був готовим до гібридної агресії, котру провадить Росія, до належної оцінки пропаганди, яка робить зло завуальованим. І все це на тлі патологічного замилування Росією, яка перетягнула на себе здобутки всіх країн колишнього СРСР, зокрема спадщину Київської Русі.

Всі ці взаємно пов'язані процеси вилилися в те, що, виступаючи в Папському григоріанському університеті в січні 2024 року, рабин Ді Сеньї сказав, що сьогодні ми спостерігаємо декаданс богослов'я – занепад, який народжується із нездатності належним чином осмислювати процеси, що відбуваються в сучасному світі. На його думку, війна не є, як дехто вважає, поразкою для всіх – але має такою бути для агресора. Це вказує на те, що ми, українці, маємо право на законний захист, як про це навчає Церква і гарантує Статут ООН. Метою нашого законного захисту є справедливий мир – тобто мир, який є наслідком справедливості й відображає Божий порядок у світі.

Безсторонність як засіб церковної дипломатії є цілком зрозумілою – але у випадку війни в Україні є вкрай небезпечним прецедентом, оскільки не називання явного агресора агресором або ж ставлення агресора і жертви на один рівень (!) може призводити до моральної безсторонності. Така риторика завдає українцям неймовірного болю і є великою кривдою та несправедливістю. Тому окремим церковним провідникам сьогодні потрібно дуже серйозно і відважно переосмислити все те, що відбувається в Україні внаслідок геноцидальної політики Росії, – не у світлі тих чи інших політик й ідеологій, а суто у світлі Євангелія, а відтак чітко і недвозначно назвати речі своїми іменами.

► **Що таке справедливий мир у контексті російсько-української війни? І найголовніше – чи реально його досягнути тоді, коли одна зі сторін заперечує право на існування іншої?**

о. Ю. Щурко: Справедливий мир, відповідно до біблійного вчення, як я вже згадав, є наслідком Божого порядку. Тобто мир може бути результатом справедливості – інакше це або замирення, або якась інша форма того, що не є миром. Мир (у єврейській мові «шалом») – це не просто відсутність війни і не просто перемир'я. Це поняття, яке має позитивний зміст саме у собі, воно окреслює те, що ми називаємо спасінням, щастям, досконалістю. І якщо мир відповідає всім цим поняттям і є результатом справедливості, це означає, що агресор є чітко означений, зло засуджене і несе спокуту (у практичній площині – репарації), а жертви війни не просто зауважені, але є належна суспільно-політична реакція, щоб допомогти усім, хто постраждав. Обов'язковою умовою справедливого миру є запобіжні заходи, щоб унеможливити наступні напади агресора.

Про це написано вже багато, а одним із провідних спеціалістів у цій галузі є професор Університету Нотр-Дам Деніел Філпот [Daniel Philpott], який у книзі «Справедливий несправедливий мир: етика політичного примирення» [«Just and Unjust Peace: An Ethic of Political Reconciliation»] пропонує шість практик справедливого миру, які включають побудову соціально справедливих інституцій, визнання, репарації, покарання, вибачення, прощення. Завданням Церкви є також пояснювати, що не можна плутати християнське прощення, до якого закликає Христос, з обов'язком держави та суспільства карати злочинців. Лише так можна досягти справедливого миру.

► **Натомість Захід підштовхує нас радше до примирення...**

о. Ю. Щурко: Західний світ, який не завжди розуміє причини цієї війни і втомився від неї, бо хоче повернутися до звичайного ритму провадження бізнесу, дуже недалекоглядно пропонує нам замирення, так званий мінімальний мир. Мені імponує думка американського історика Тімоті Снайдера, який каже, що зараз ми спостерігаємо моральну слабкість колективного Заходу, аби визнати, що в Україні відбувається геноцид. Бо якщо це визнати – відповідно до всіх міжнародних норм, потрібно втрутитися. Виявилось, що недостатньо декларувати цінності – потрібно також бути готовим платити за них ціну. А оскільки цього робити ніхто не хоче, то відбуваються спроби замирити, домовитися. Це значно комфортніше, але у такій парадигмі, яка відкидає існування зла як такого, можна жити лише до певного часу.

Англійський дослідник, біблеїст Ніколас Томас Райт у книзі «Зло і Божою справедливістю» каже, що сучасний світ настільки прикипів до фрази, що зло є просто браком добра, що загроза зла нівелюється, і на всі його прояви світ реагує з небезпечною наївністю. Тому сьогодні далеко не всі розуміють рівень загроз, які несе Росія як втілення зла – мовляв, достатньо сісти за стіл переговорів, знайти компроміс.

Втрата територій як умова зупинення війни може бути певним рішенням для збереження життів. Але це не є кроком у напрямі справедливого миру – адже тоді ми житимемо у страху повернення непокараного зла. Натомість справедливий мир настане тоді, коли над сучасною тоталітарною державою, яка носить назву Росія і яка полонила дуже багато народів і етносів, відбудеться справедливий суд за всі її злочини, в тім числі злочини останньої фази її існування – вторгнення в Україну в 2014 році і повномасштабну агресію у 2022 році. У минулому столітті цих злочинів вистачало не на один трибунал. Власне, ХХ століття могло б навчити багато, але не навчило. Захід так і не засвоїв уроку історії – що саме задобрення агресора стало причиною Другої світової війни. Тогочасний прем'єр-міністр Великої Британії Чемберлен теж думав, що він може замирити Гітлера. Натомість, прагнучи реваншу після Першої світової війни, Гітлер розпочав Другу світову.

У червні 2022 року я виступав на зустрічі консорціуму католицьких університетів, яка відбулася у Римі з ініціативи і під патронатом Університету Нотр-Дам. Коли я порівнював Путіна, який тільки прийшов до влади у Росії, з Гітлером 1919 року, то дехто, передусім представники Південної Америки, були шоковані й думали, що я щось переплутав. Тоді я ще раз підкреслив, що мова йде саме про 1919 рік, а не 1939-й. Адже вже після завершення Першої світової війни Гітлер виношував план реваншу, який вилився у Другу світову. Так само повномасштабне вторгнення у 2022 році стало наслідком плану Путіна, який дозрівав у його голові останні 20 років, як бажання реваншу після розпаду СРСР.

Але проблема у тому, що очевидне і реальне для нас не є таким в очах громадян інших країн, передусім Західного світу, в яких не відбулося 24 лютого 2022 року. І тому коли кажуть, що сьогодні ми живемо у постпостмодерному світі, де панує філософія релятивізму, кожен має свою правду і треба шукати порозуміння, українці можуть стверджувати, що цей світ помер в Україні 24 лютого 2022 року. Тепер ми чітко знаємо, що таке добро і що таке зло. На жаль, виглядає так, що поки політичні та церковні структури Заходу не зустрілися безпосередньо з такою брутальністю, загрозами, вражаючими прикладами дегуманізації, які несе російська агресія, будуть спроби задобрити зло. Коли замирюють зло звичайні громадяни, це свідчить про незрілу реакцію. Але коли це роблять політичні очільники – це безвідповідально і злочинно.

► **Отче Юрію, чи спостерігаєте ви кризу духовенства в час війни, чи не плутають священники, капелани справедливий мир з пацифізмом? І, відповідно, як усе це лягає в питання, чи є гріхом вбивство ворога на війні?**

о. Ю. Щурко: Викривлений пацифістський підхід притаманний людям, у тому числі духовенству, зокрема з тих країн, які не мають живого досвіду війни, не зіштовхнулися з жахіттям геноцидів, а сьогодні перебувають під протекторатом сильних урядів і парасолькою НАТО. Часто ті, хто обстоює абсолютний пацифізм, посилаються на погляди американського пастора Мартіна Лютера Кінга або ж індійського державного і політичного діяча Махатми Ганді. Але забувають підкреслити, що Кінг жив у Америці,

яка хоч і мала тоді свої проблеми, зокрема расизм, але все ж була демократичною. А Ганді жив у Індії – колишній британській колонії, де теж була свобода слова. Отже й один і інший мали можливість вільно висловлювати свої думки, адже жили у суспільствах, які, попри різні проблеми, були інакше закромлені, ніж тоталітарні країни. Чи ми можемо уявити їхні публічні пацифістські виступи у Росії чи Північній Кореї? Очевидно, що того ж дня вони опинилися б у в'язниці або просто зникли у невідомому напрямку.

Повертаючись до контексту України, то у наших духівників теж є певні труднощі. Я багато спілкуюся зі священниками, зокрема в рамках програми для духовенства УГКЦ «Зцілення ран війни», де пояснюю ці процеси з богословської точки зору, зокрема що таке теорія справедливої війни (законного захисту), справедливого миру, а також чому Новий завіт не є антимілітарним. На жаль, як виявилось, деякі духовні особи схильні до наївного пацифізму й іноді не вміють чітко артикулювати військовим, що те, що вони роблять на війні (захищають людей від нелюдів) – є найбільшим проявом чеснот і людяності. Коли ми зупиняємо вбивць, які прийшли із загарбницькою війною у наш дім, жертвуючи власним життям задля порятунку ближніх, ми тим самим служимо своїм співгромадянам у найвищому сенсі. Тому вкрай важливо розуміти, що захищати своїх ближніх і рятувати життя є не гріхом, а чеснотою. Слід завжди розрізняти силу і насильство. Не всяке застосування сили є насильством. Більше того, військові повинні чути від духівників і капеланів слова підбадьорення, підтримки і вдячності за жертву їхнього життя та шляхетні подвиги. Церкві потрібно плекати такий стиль євангельської риторики, у якому захист ближнього є найбільшою цінністю.

Тому, підсумовуючи, скажу, що сьогодні в окремих середовищах ще є велика потреба пояснювати, що таке теорія справедливої війни – тобто законного захисту. Застосування сили на захист безневинних не тотожне насильству, й тому не всяке застосування сили є злом. Бо ж у кожній нормальній державі існують сили правопорядку.

З цим пов'язана ще одна проблема – абсолютизація прощення, тобто перенесення прощення з формату міжособистісних стосунків на обов'язки держави. На особистому рівні ми завжди покликані до прощення, до цього закликає Христос. Але коли ми читаємо уважно Писання, то Павло у Посланні до римлян каже, що держава повинна карати злочинців: *«Коли ти чиниш зло, бійся, бо недарма меч носить; вона Божий слуга, що відомщає і карає того, хто чинить зло»*. (Рим. 13.4)

► Як Церква тепер дбає про підготовку капеланів?

о. Ю. Щурко: У нас є велика потреба в капеланах – як військових, так і у сфері охорони здоров'я. І ще є вільні місця, відведені квотою держави для нашої Церкви. Капеланство потребує навчання, відповідної підготовки. Відтак філософсько-богословський факультет УКУ разом з факультетом наук про здоров'я створили річну сертифікатну програму «Капелан в охороні здоров'я», яка, можливо, згодом буде переведена у формат магістерської програми.

Також ми у процесі створення подібної програми для військових капеланів, яка має бути розроблена за зразком НАТО. Ще в грудні 2023 року в Амстердамі мали ґрунтовні обговорення на цю тему з нашими партнерами з протестантського університету [Protestant Theological University (PThU)] в межах програми Еразмус+. Також на цій події були представники капеланських служб в Нідерландах. А у листопаді 2024 року ми зустрічалися з військовими капеланами Чехії, яка теж свого часу пережила досвід окупації. Досвід капеланів західних країн, принаймні на організаційно-теоретичному рівні, допоможе нашим капеланам вдосконалювати розбудову капеланських структур в Україні. А досвід наших капеланів допоможе західним партнерам навчитися тих речей, яких вони, не переживаючи гарячу фазу війни, просто не можуть знати.

Тішуся, що більшість священників УГКЦ не залишили Україну з початком повномасштабної війни. Ті поодинокі випадки серед духовенства, коли священники залишили своїх парафіян і подалися на Захід, – завжди великий біль для вірних. Попри те у Запоріжжі, Харкові, на Донеччині практично всі наші священники залишилися служити на своїх місцях. Й особисто мене це спонукає думати, що хоча ми як Церква, можливо, інколи повільніше реагуємо на різні виклики, однак те, що наше духовенство залишається з людьми на місцях у дуже скрутних обставинах, творить горизонтальні християнські спільноти і дуже сильно додає для нашої стійкості.

Пам'ятаймо, що нашим священникам також потрібна підтримка, тож молимося за них так, як вони моляться за нас. У жовтні цього року ФБФ провів модуль, що стосується викликів у час війни, під назвою «Зростання у Христі» для Донецького екзархату. Ми пересвідчились, наскільки важливими і потрібними є подібні речі і як наше духовенство об'єднане перед обличчям безпрецедентної загрози.

Мужня постава наших священників Донецького та Харківського екзархатів, яких я мав честь відвідувати цього року, є для мене вражаючим свідченням, яке будує мою віру. Через них Бог лікує рани нашого народу.

► **Розповідаючи про досвід капеланства, ви заторкнули тему міжнародної співпраці. Наскільки якісно Україна і УГКЦ представлена у Ватикані? Які є виклики у комунікації і чи там чують нас?**

о. Ю. Щурко: Найперше скажу, що наша Церква завжди діє через офіційні канали єрархії – і це добре, бо таким чином ми керуємося Євангелієм. Ця війна показує також і те, що нам дуже потрібні відповідні фахівці для горизонтальної комунікації, терпеливого представлення своєї позиції як на офіційному рівні, так і на рівні міжособистісного спілкування священників. Мета – об'єктивно представляти Україну та УГКЦ у світі, ще й на противагу пропаганді РПЦ, піддавшись впливу якої, Західний світ недооцінював роль України та Української Греко-Католицької Церкви, яка пережила підпілля, геноцидальні акти, але вистояла. Думаю, що світ буде подивований, коли відкриватиме для себе Україну в духовній площині. Але для цього потрібно мати наших людей у різних міжнародних та церковних структурах, в тому числі у Ватикані.

Україна представлена у Ватикані передусім через нашого посла [з 14 грудня 2021 – Андрій Юраш, – ред.], якого, на жаль, одного на все не вистачає. Маючи завдання та покликання, нам бракує добре підготовлених

людей, які можуть ефективно працювати на цьому полі. Очевидно, треба посилювати комунікацію і розширювати наше представництво через контакти Блаженнішого Святослава і його представника. І, я думаю, Блаженніший інтенсивно над цим працює. Його щоденні виступи уважно слухають у Ватикані, й уже навіть є захищені наукові роботи на теми, які заторкує у своїх виступах Блаженніший. Цих виступів є багато і деякі вже навіть вийшли друком.

Друга важлива річ – послання Синоду єпископів УГКЦ «Рятуйте пригнобленого з рук гнобителя», яке можна знайти на офіційному сайті УГКЦ. Цей текст є реакцією Церкви на російську агресію. Це послання уважно читали у Ватикані, зокрема кардинали. Також була реакція американських богословів – дехто з них вважає, що це найкращий текст, який написаний будь-якими релігійними лідерами, незалежно від конфесії, про питання війни і миру. Цей текст перекладений на шість мов і буде цікавий не лише для духовенства, а й для тих, хто готовий прощатися зі своїми сентиментами й ілюзіями щодо Росії. Тож праця триває.

Третя важлива річ – дипломатична школа, над якою працюють митрополит Філадельфійський, президент УКУ Борис Гудзяк та його команда. Вона покликана формувати фахівців, які зможуть належним чином представляти наш український і церковний порядок денний у світі. [...]

► **Отче Юрію, якою сьогодні повинна бути Церква, щоб її голос чули у різних середовищах?**

о. Ю. Щурко: Щоб Церква була ефективною, вона повинна навчитися промовляти до сердець усіх. Є люди віруючі, є невіруючі. Але часто ті, які вважають себе невіруючими, живуть за принципами християнства. Чеський філософ і богослов отець Томаш Галік говорить про таке явище, як «віра невіруючих».

Є також інше поняття, яке свого часу означив німецький священник-єзуїт Карл Ранер, – так звані «анонімні християни». Йдеться про те, що є люди, які ніколи не мали нагоди пізнати Христа, але живуть у відповідності зі здоровим сумлінням і тим самим суголосні з духом Євангелія. Кожна людина створена на образ і подобу Божу, і тому покликана реалізувати Його мудре та справедливе правління в цьому світі. Саме тому ми часто будуємо причинно-наслідкові зв'язки, намагаємося все впорядковувати. Ми не терпимо хаосу, бо тоді наше серце не є в мирі, ми не можемо будувати стосунки та бути задоволеними життям. Намагання вписати своє життя у Божий порядок – це те, що дає нам сили змістовно діяти, боротися, у нашому випадку також і захищати свою землю та бути гідними громадянами. І якщо люди є практикуючими християнами, вони не можуть бути безвідповідальними громадянами. Це суперечить Божому порядку.

Окремо хотів би наголосити, що Церква має вміти промовляти до молодих людей, адже їм належить майбутнє, вони краще відчують його й орієнтуються в ньому. І якщо ми хочемо розуміти, куди рухатися, то не можемо ігнорувати молодь, а маємо бути з нею видимо й невидимо – цікавитися її думкою, слухати, присвячувати свій час, допомагати рости у Христі. Для цього треба великої терпеливості та багато гумору. Якщо ми це зрозуміємо, тоді до Церкви приходимуть молоді люди, бо відчуватимуть, що тут вони не є чужими, а їхній досвід, думки й таланти є цінними. Такої Церкви ми всі потребуємо і про таку мріємо.

«ЦЕРКВА СТАЄ ОСЕРЕДКОМ, НАВКОЛО ЯКОГО ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ УКРАЇНЦІ», – представниця МЗС про роль УГКЦ за кордоном

30.12.2024 р.

30 грудня у програмі «Відкрита Церква» з Отцем і Головою Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішим Святославом заступниця міністра закордонних справ України Мар'яна Беца поділилася думками щодо ролі УГКЦ для українців, що опинилися

за межами Батьківщини, важливості адвокаційної місії УГКЦ за кордоном, а також розповіла про стратегічну співпрацю з Ватиканом у контексті війни.

«Глобалізація Української Греко-Католицької Церкви є наслідком глобалізації українських громад за кордоном», – зазначила п. Мар'яна.

Заступниця міністра МЗС України розповіла, що історично українська діаспора була представлена в багатьох країнах, але з початком російської агресії в 2014 році та повномасштабним вторгненням у 2022 році кількість українців, які змушені шукати прихисток за кордоном, значно зросла:

«На сьогодні понад сім мільйонів українців змушені жити в різних країнах світу, і багато з них знаходять підтримку в релігійних громадах, зокрема в осередках УГКЦ».

Мар'яна Беца наголосила на важливості релігійних осередків для збереження національної ідентичності українців за кордоном. «Церква стає осередком, навколо якого об'єднуються українці, зокрема для збереження української мови, культури та традицій. Оскільки процес асиміляції в інших країнах швидкий, роль релігійних організацій, зокрема УГКЦ, надзвичайно важлива для збереження ідентичності нашого народу», – наголосила вона.

Особливо важливою для українців за кордоном є і духовна підтримка, яку вони отримують від УГКЦ. Як зазначила п. Мар'яна, релігійні осередки не тільки допомагають зберігати зв'язок із Батьківщиною, а й є моральним і духовним оплотом у час війни.

«Візити Блаженнішого Святослава надзвичайно важливі, оскільки вони не лише підтримують духовну єдність, а й допомагають достукатися до певних осіб і структур, де дипломатичний канал може бути менш ефективним. У країнах, де релігійний чинник має величезне значення, це дає змогу побудувати важливі мости підтримки України», – додала Мар'яна Беца.

Заступниця міністра закордонних справ також відзначила важливість Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій як унікального механізму для міжконфесійного діалогу з державою. «Цей інститут важливий і ефективний для забезпечення діалогу між релігійними організаціями й державою. Це дає змогу не лише гарантувати релігійну безпеку, а й сприяти зміцненню внутрішньої стійкості України під час війни», – зазначила вона.

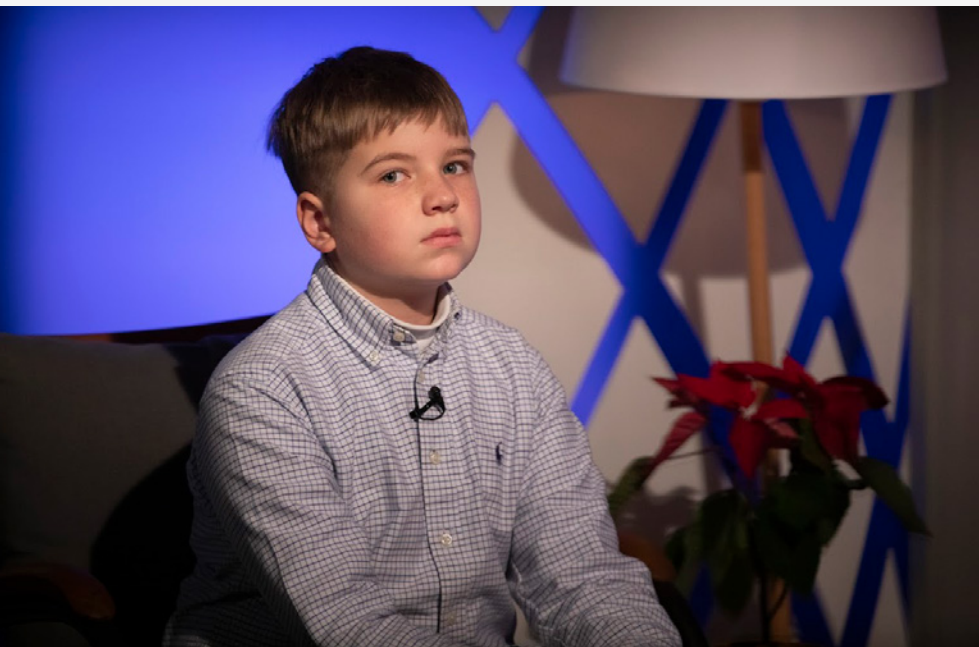
Окрім цього, п. Мар'яна також поділилася думками про співпрацю між Україною та Святим Престолом, акцентуючи на важливості «тихої дипломатії».

Один із важливих напрямів цієї співпраці, за словами Мар'яни Беци, – повернення українських дітей, яких насильно депортувала росія. «Спільна місія України і Святого Престолу – повернути дітей додому. І це не публічний процес, але він надзвичайно важливий. Ми вже змогли повернути багатьох, і робота триває», – наголосила вона.

«Ми розуміємо, який великий вплив має Папа Франциск у міжнародних відносинах. Його участь у мирних ініціативах, охоплюючи участь Святого Престолу в Першому мирному саміті, має велике значення для підтримки України. Святий Престол підписав окрему заяву, підтримуючи формулу миру Президента Зеленського», – додала Мар'яна Беца.

Заступниця міністра закордонних справ України наголосила, що підтримка Церкви важлива для забезпечення не лише перемоги, а й справедливого миру для України: «Ми розуміємо, що тільки справедливий мир дасть можливість гарантувати безпеку України та її народу, а також зміцнить мир у Європі та світі. Тому роль Церкви в цій боротьбі надзвичайно важлива».

10-річний волонтер Юрій Напора: «СПІВАТИМУ, ПОКИ ВІЙНА НЕ ЗАКІНЧИТЬСЯ»

31.12.2024 р.

У підсумковій програмі «Відкрита Церква» із Блаженнішим Святославом на «Живому телебаченні» взяв участь юний волонтер зі Львова, 10-річний Юрій Напора. Хлопчик, чий спів уже приніс понад 6 млн грн на потреби Збройних

сил України, поділився своєю історією волонтерства та розповів, що його мотивувало для такої великої місії.

«Я побачив, як інші люди гуртуються та допомагають війську. Я підійшов до тата і сказав, що хочу співати для допомоги. Мій талант – це дар від Бога, і я хочу його використати, щоб допомогти», – зізнався Юрчик.

Спочатку хлопчик співав сучасних українських пісень про війну та повстанських, а перший виступ у м. Мостиська, де вони зібрали 24 тис. грн, став лише початком великого шляху.

Блаженніший Святослав звернув увагу на унікальність цього молодого волонтера, висловивши своє захоплення від його співу та важливості його внеску у справу перемоги.

«Юрчик – скарб нашої Церкви і нашого народу. Йому всього 10 років, але він вже став прикладом того, як навіть діти можуть зробити важливий внесок у боротьбу за Україну, – зазначив Предстоятель. — Його спів має силу зцілювати. Я побачив, що його голос торкає найглибші струни душі, змінюючи людей. Юрчик надихає людей, а люди надихають його».

Окрім цього, у програмі Блаженніший Святослав розповів про важливість соціального служіння та зцілення ран війни, яким займається Українська Греко-Католицька Церква.

Отець і Глава УГКЦ зауважив, що Церква виконує унікальну роль у душпастирській опіці, допомагаючи людям не лише фізично, а й емоційно та духовно: *«Душпастирська опіка людей, зраних війною, це дуже багатогранно-цілісна програма, яку наша Церква прийняла як свій стратегічний душпастирський план на наступних 10 років».*

Патріарх наголосив, що «наша Церква не дає зачерствіти людському серцю», а також додав, що «Церкві Господь Бог залишив той бальзам благодаті Духа Святого, який ми покликані вилити на рани тих, яких сьогодні так болить».

Також Блаженніший Святослав згадав, що не випадково гаслом військових капеланів є «Бути поруч», прокоментувавши роль душпастирів: «Часом потрібно переживати цей смуток із людиною. Бути поруч, щоб кожен, хто сьогодні страждає, відчули, що вони не покинуті і не забуті, а поруч є хтось, на кого можна спертися».

Підсумовуючи блок програми про соціальне служіння Церкви, зцілення ран війни та волонтерство, а також розмову із 10-річним Юрчиком, Блаженніший Святослав сказав: «Не лише наша велика Церква в Україні та світі, але навіть українські діти для фронту працюють, думають, моляться, навіть співають для того, щоб наша перемога настала найшвидше».

Владика Богдан: «БОЖА ЛЮБОВ – БЕЗЦІННИЙ ДАР»

06.01.2025 р.

У свято Богоявлення Господнього, 6 січня 2025 року, в українській громаді Блаженного священномученика Климентія Шептицького у Стокгольмі (Швеція) Преосвященний владика Богдан звернувся до вірян з духовним словом про Божу любов, яка є джерелом життя і надії.

ШЛЯХ ХРИСТА – НОВИЙ ШЛЯХ ДЛЯ ЛЮДСТВА

У своїй проповіді єпископ звернув увагу на символіку ріки Йордан, яка стала прообразом звільнення людського роду від неволі, пригадавши як народ Ізраїля пройшов через Йордан до обіцяної землі, що, за словами архиєрея, є також символом шляху, який має пройти кожна людина та народ від поневолення гріхом до свободи Божих дітей.

«Ісус, приходячи у Йордан, починає ходу людського роду – ходу від смерті до повноти життя, яка є там, де є любов. Бог, який є любов'ю, приходить і занурюється у води Йордану, який також символізує стихію смерті, яка готова поглинути людину. Але Ісус входить і виходить з тої води, започатковуючи шлях до нового життя, яке Він приносить людині після того як людина втратила Боже життя. Божий Син приносить життя, яке

не має кінця. А на Голгофі зло буде відбирати в Ісуса життя, але Господь даруватиме людському родові повноту свого Божого життя», – сказав апостольський екзарх.

Особливу увагу владика Богдан звернув на значення Таїнства Хрещення, яке є для християн особистим Йорданом. У Хрещенні відбувається духовне народження людини, дарування Божого життя, що перемогло смерть. Проте єпископ застеріг, що смертельний гріх може стати загрозою для Божого життя в душі людини. У цьому контексті було наголошено на великій цінності Таїнства Сповіді як купелі відродження.

«Христос дає нам своє вічне життя, над яким смерть вже не володіє. Але є сила, яка може людину позбавити Божого життя – гріх. Найгірша трагедія, яка може статися людині – коли вона через гріх втрачає Боже життя. Але навіть тоді Ісус дає купіль відродження у Таїнстві Сповіді, де людина може знову зануритися у Божу милосердну любов і вийти з тої купелі відродженою», – мовив проповідник.

БОЖА ЛЮБОВ ЯК ДЖЕРЕЛО СИЛИ

Головною темою проповіді стала Божа любов, яку владика назвав найважливішим посланням свята Богоявлення. Він нагадав слова Блаженнішого Любомира Гузара про те, що відчуття любові робить людину щасливою навіть у найскладніших обставинах. Бог, як люблячий Батько, ніколи не покидає своїх дітей, даруючи їм силу і надію.

«Кожна сторінка Святого Письма говорить про Божу любов до людини.

Господь любить нас, бо Він наш батько, а ми – його діти. А звідси, Ісус, Божий Син, є нашим братом і через нього ми є членами Божої родини», – наголосив владика Богдан.

А відтак єпископ закликав вірян приймати Божу любов і передавати її іншим, навіть ворогам, бо саме любов є справжнім посвідченням християнина. Він наголосив, що шлях від ненависті до любові – це шлях перемоги добра над злом, як для окремої людини, так і для всього народу.

«Любов потрібно не тільки приймати, але й дарувати. Вона вимагає часом жертви і по цьому можна побачити чи людина прийняла Божу любов і живе нею», – сказав апостольський екзарх.

А на завершення своєї проповіді владика Богдан закликав людей у храмі до «подорожі через Йордан».

«Намагайтесь жити як улюблені діти Божі і в його любові черпати силу й надію, щоб ділитися тією Божою любов'ю з усіма людьми на дорозі нашого життя. І тоді темрява зла буде відступати з української землі і від нашого народу, коли кожен перейде той Йордан від смерті до життя, від страху до надії, від ненависті до любові», – завершив свою проповідь єпископ.

Також варто додати, що напередодні владика Богдан разом з кардиналом Андерсом Арбореліусом [відкрив](#) Ювілейні двері у даному храмі.

РОСІЙСЬКІ ОКУПАНТИ ВБИЛИ 67 СВЯЩЕННИКІВ І ЗРУЙНУВАЛИ ПОНАД 600 ХРАМІВ

10.01.2025 р.

З початку повномасштабного російського вторгнення в Україну від рук російських окупантів загинуло 67 служителів різних українських Церков і релігійних організацій. Деякі з них прийняли мученицьку смерть у літургійних ризах. Понад 630 молитовних споруд і культових місць в Україні були зруйновані або пошкоджені російськими обстрілами. [...]

Про це йдеться у [коментарі](#) Міністерства закордонних справ України щодо ситуації з релігійною свободою на тимчасово окупованих територіях України.

Серед випадків придушення релігійної свободи в документі названа і заборона УГКЦ на окупованих територіях. «Ще 26 грудня 2022 року російська окупаційна влада на тимчасово окупованих територіях заборонила діяльність Української Греко-Католицької Церкви. Це супроводжувалося примусовою депортацією священнослужителів. Крім того, попали під заборону й інші організації, зокрема ті, які займаються соціальним служінням та гуманітарною підтримкою людей на окупованих і деокупованих територіях. Це такі організації, як "Орден Лицарів Колумба" та Благодійний фонд "Карітас": "Caritas Canada", "Caritas USA", "Caritas Polska", "Caritas Czech Republic", "Карітас-Донецьк" і "Карітас-Мелітополь"», – зазначено в повідомленні.

Варто також наголосити, що два священники Української Греко-Католицької Церкви – о. Богдан Гелета, ЗНІ, та о. Іван Левицький, ЗНІ, – 19 місяців перебували в російському полоні.

Російські окупанти затримали отців Богдана й Івана в листопаді 2022 року безпосередньо у храмі в Бердянську. Священників утримували в колоніях для полонених у Бердянську та Горлівці, де вони зазнавали фізичних і психологічних тортур. Попри це, вони знаходили сили підтримувати інших ув'язнених морально й духовно. Священників повернули в Україну під час чергового російсько-українського обміну в червні 2024 року.

НЕСТИ НАДІЮ – СТУДЕНТИ УКУ ПРИВЕЗЛИ КОЛЯДУ ТА ВЕРТЕП НА ПРИФРОНТОВІ ТЕРИТОРІЇ

24.01.2025 р.

Студенти та випускники УКУ з вертепом та колядою на початку січня відвідали прифронтові регіони на півдні та сході України, аби підтримати військових, які боронять нашу землю, та цивільних, які перебувають у постійній небезпеці. Цьогоріч до вертепу долучились також семінаристи підготовчого курсу Львівської духовної семінарії Святого Духа.

Юрій Мурин, випускник Українського католицького університету, керівник студентської організації «Україна – єдина» УКУ, яка започаткувала проект «Вертеп на Схід» під час Революції Гідності, розповів, що цього року студенти розпочали коляду з Херсона, а звідти, вздовж лінії фронту, рухались на Запоріжжя, Донеччину. Завершили свій маршрут під Покровськом. На зворотному шляху вертепували у Києві.

Юрій Мурин відзначив, цей маршрут був цікавим, хоча й доволі небезпечним. «Звичайно, їхати з вертепом поближче до лінії фронту було страшно.

Але, попри страх, я мав піднесення, бо люди були готові там виступати, хоча розуміли, що можуть не повернутися з цієї поїздки... До прикладу, у Херсоні дрони весь час літають над головою, і у будь-який момент звідти може щось впасти на голову. Під Покровськом ще страшніше: постійно кружляють різні дрони-камікадзе. Але люди продовжують жити там, а наші військові захищати нас», – наголосив Юрій Мурин.

Петро Дідула, випускник першого випуску Львівської богословської академії, журналіст відділу інформації УКУ, у 2024 році вступив до Львівської духовної семінарії Святого Духа, бо відчув пізне покликання, долучився до поїздки. Він зазначив, що на прифронтових територіях треба постійно дивитися у небо: *«Трапляються випадки, що російські дрони скидають бомби на цивільних – на автівки, тролейбуси, маршрутки».*

Ангеліна Ушко, студентка 4-го курсу програми «Культурологія», яка взяла участь у вертепі, розповіла, що ця поїздка нагадала їй про природу Різдва і про те, що Бог народжується всюди, особливо в таких небезпечних зонах.

«Для мене було важливо приїхати туди, поспілкуватися з військовими, щоб відкрити нову Україну, зробити її частинкою власного світу і нагадати собі про те, що війна триває», – поділилася Ангеліна Ушко.

Юрій Мурин зазначив, що «Вертеп на Схід» показує, наскільки такі поїздки важливі, адже вони підтримують моральний дух військових, що боронять нашу землю, та цивільних, які живуть недалеко від лінії фронту.

«Понад 20 людей взяли участь цього року у нашому вертепі. Це і дійові особи, які мають слова, і люди, які співають у хорі. Ми не просто висвітлюємо основну ідею вертепу – народження Христа, а й поєднуємо його із сучасними подіями, з війною. Як правило, Ірод – це путін, воїни – це його прихвосні. Цього року воїнами були Олександр Лукашенко і Рамзан Кадіров. Окрім Йосифа, Марії та Ісуса, основним персонажем у вертепі є військовий. Коли він виходив на сцену, то військові у залі починали сміятися і реагувати на це з гумором», – розповів Юрій Мурин.

Через вертеп і коляду, студенти УКУ прагнуть нести надію, віру, що незважаючи на те, що зараз погано і складно, добро переможе.

«Звичайно, що військові дуже втомлені. Але після вертепу, спільної коляди з являється якесь піднесення. Один воїн поділився з нами, що він вперше за три роки почув живу гарну коляду. Це було дуже душевно. Тому приймали нас всюди гарно і з радістю», – підкреслив Юрій Мурин.

«Воїни, для яких ми вертепували, пережили дуже багато втрат. Дехто з них довгий час не був вдома. Але коли ми приходили, то викликали у них усмішку та радість. І в їхніх очах, хоча б на секунду, народжувалося щастя. Це найцінніший досвід, який може бути», – додала Діана Кахнич, студентка 4-го курсу програми з соціальної роботи.

У Херсоні вертеп УКУ виступав на парафії у Василянському монастирі св. Володимира Великого УГКЦ та в Центрі для волонтерів.

Viktor Zalevskiy 2025 Ukraine. War

«Студенти мали можливість молитися з нами і провести цікавий вечір у розмові. Їх цікавило, як люди живуть у прифронтовій зоні, як вони пережили важкі часи окупації, як херсонці моляться і люблять свій храм при монастирі Святого Володимира. Щира подяка усім, хто організував поїздку для студентів, а зокрема наймолодшим і відважним акторам», – написав о. Ігнатій Москалюк, ЧСВВ настоятель монастиря у Херсоні, після вертепу.

Відома волонтерка Ольга Різниченко також взяла участь у поїздки. Вона поділилася своїми враженнями від відвідин Херсона: «Повний храм людей, багато дітей, молоді. А потім в центрі міста в укритті, де жінки плетуть сітки, виставка рушників, бібліотека. Глядачі геройські. Коли воїн ЗСУ у виставі змагається з нечистю та зображує важку боротьбу, із зали доноситься: *"Та сильніше вже бий, бо зараз я вийду..."*. Це вигукує жінка, яка в окупованому Херсоні ходила на свята у вишиванці і троліла окупантів. Взагалі у степових людях є якась особлива стихійна відчайдушність».

У Запоріжжі студенти УКУ вертепували у церкві святого Володимира Великого, де Літургію очолив владика Максим Рябуха, єпископ-помічник Донецького екзархату УГКЦ.

«Коли ми відчуваємо Різдво у собі, у своєму серці, то дуже важливо не залишати його там, а виносити далі, за межі свого оточення, везти його, навіть через тисячі кілометрів. У Запоріжжі владика Максим сказав нам не боятися. У той момент я зрозуміла, що й не боюсь. Я завжди знаю, що Бог поруч», – розповіла випускниця УКУ Соломія Мурин, яка цього року у вертепі зіграла роль чорта.

«Люди дуже раділи, коли чули, звідки ми приїхали. По-перше, їм приємно, що це студенти. По-друге, що ми зі Львова. Адже там дуже небезпечно, у будь-який момент може щось прилетіти, а ми приїхали, щоб принести їм радість народження Ісусика і підтримати їх, – підсумовує Юрій Мурин. — Основна ідея нашого вертепу полягала у тому, щоб висвітлити проблему війни і те, що, якби складно не було, добро завжди перемагає зло. Надіюсь, нам це вдалося».

Зібрані під час вертепу кошти організація «Україна – єдина» скерує на матеріальне забезпечення військових на лінії фронту.

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Александер Малаховський

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetskyy

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5